

Tej autorki również: *Atlas syren*

© Text 2022 Anna Claybourne
Illustrations © 2022 Miren Asiain Lora c/o Phileas Fogg Agency
Translation © Wydawnictwo „Nasza Księgarnia” and Joanna Wajs, 2023
© Copyright for the Polish edition by Wydawnictwo „Nasza Księgarnia”, Warszawa 2023
The original edition of this book was designed, produced and published in 2020 by Laurence King Publishing, Ltd., London under the title: *The Fairy Atlas: Fairy Folk of the World*

Opowieści zamieszczone w tej książce pochodzą z folkloru różnych ludów świata. Część podań ma liczne warianty, co oznaczało dla autorki konieczność dokonywania wyborów. Dlatego też czytelnik może znać inne wersje przytaczanych baśni i opisywanych tradycji.

05-075 Warszawa-Wesoła, ul. Apteczna 6
e-mail: naszaksięgarnia@nk.com.pl
tel. 22 643 93 89

Sprzedaż wysyłkowa: tel. 22 641 56 32
e-mail: sklep.wysylkowy@nk.com.pl

www.nk.com.pl

Redaktor prowadząca *Joanna Wajs*
Korekta *Zuzanna Hertig, Joanna Kończak*
Skład, redakcja techniczna *Monika Pietras*

Książka została wydrukowana na papierze
Classic 90 g/m², wol. 2,0.

ISBN 978-83-10-14022-7

PRINTED IN POLAND

Wydawnictwo „Nasza Księgarnia”, Warszawa 2023 r.
Wydanie pierwsze
Druk: Drukarnia LEYKO Sp. z o.o., Kraków

TEKST
ANNA CLAYBOURNE
ILUSTRACJE
MIREN ASIAIN LORA

ATLAS WRÓŻEK

MAGICZNY LUD Z RÓŻNYCH STRON ŚWIATA

PRZEKŁAD
JOANNA WAJS

NISSE

NORWEGIA, DANIA I SZWECJA

Nisse (w Szwecji znany jako tomte) to stworzenie przypominające krasnoludka: sędziwego i brodatego człowieczka. Choć niepozornej postury, każdy nisse odznacza się wyjątkową siłą, zręcznymi rękoma i zdolnościami magicznymi. Umie też wytwarzać narzędzia. Nietatwo go jednak wypatrzeć, gdyż potrafi stawać się niewidzialny. Chętnie pomoże w domu i obejściu w zamian za miseczkę owsianki... raz w roku! Gospodarstwo, nad którym pieczę sprawuje nisse, można rozpoznać po zadbanych, wyczesanych koniach – karzełek za nimi wprost przepada! Temu, kto źle traktuje zwierzęta, potrafi nagle wymierzyć kukuksańca albo nawet paskudnie go ugryźć.

HALTIJA I DRZEWO WRÓZEK

FINLANDIA

Haltija to wróżka strzegąca w Finlandii lasu, jeziora, strumienia, wioski albo gospodarstwa, a także... ludzi, gdyż każdy Fin i każda Finka mają haltiję, który się nimi opiekuje. Dotyczy to również drzew: one też znajdują się pod ochroną wróżki. W przeszłości w fińskich ogrodach rośło tak zwane drzewo wrózek: *haltijapuu*. W niektóre dni zostawiano pod nim jadalne i upominki dla ducha opiekunczego: było to podziękowanie za jego pracę.

HULDUFÓLK

ISLANDIA

Te islandzkie elfy żyją pośród skał, urwisk i turni. Nazwa Huldufólk oznacza Ukrytych Ludzi i rzeczywiście: ujrzysz ich jedynie wówczas, gdy oni sami tego zapragną... lub jeśli masz nadprzyrodzone moce. Mężczyźni i kobiety tego plemienia są podobni do ludzi, lecz żyją od nich dłużej. W ostatnią noc starego roku Islandczycy stawiają w oknach świece, aby oświetlić elfom drogę, bo właśnie wtedy Huldufólk szuka sobie nowych domów. Według jednego z tamtejszych przesądów nigdy nie należy cisnąć kamieniami, gdyż przypadkowo można zranić Ukrytego Człowieka.

MOOSLEUTE

NIEMCY

W lasach Bawarii, na południowym wschodzie Niemiec, żyją mali Mchowi Ludkowie: Moosleute. Te nieśmiałe, płochliwe wróżki leśne strzegą drzew i przędą miękki mech, który porasta korzenie drzew i kamienie. Same noszą ubranka wydziergane z mchu, dzięki czemu wyglądają jak małe drzewa z sękatymi, guzowatymi rękoma i długimi siwymi włosami. Kiedy w bawarskim domu ginie jakiś przedmiot, mawia się, że pożyczyła go sobie Mchowa Pani. Czyli wróżka, która zna się na ziołach i uczy ludzi, jak leczyć nimi choroby.

MAZZAMURELLO

WŁOCHY

Jeżeli w jakimś włoskim domu usłyszysz nagle stukanie, a nawet walenie w ściany, to może być mazzamurello. Czyli chochlik leśny, który żyje w górach albo w drzewach, lecz niekiedy sprowadza się do ludzkich osad. Mazzamurello uderza w ściany, aby przekazać ważną wiadomość: o zakopanej pod podłogą skarbie albo o niebezpieczeństwie grożącym komuś z domowników.

LUTIN

FRANCJA

Ten dokuczliwy karzełek z północy Francji jest zmiennokształtny: potrafi przeobrazić się w zwierzę – królika, kota, psa albo mysz. Jeśli zobaczysz śnieżnobiałego kotka bez ani jednej plamki, to może być on! Karzełek przybiera też czasem postać konia: osiodłanego i gotowego do drogi. Lecz jeśli ktoś pochopnie wskoczy mu na grzbiet, wierzchowiec pomknie rączo jak wiatr... i tyle go widzieli. Lutin ptał także inne figle: rozrywa sieci rybackie, targa śpiącym ludziom włosy (to dlatego rano masz kołtun) albo wrzuca im kamyczki do butów. Jeśli nie chcesz w domu takiego żartownisia, posyp solą próg. Lutin boi się soli i na pewno nie wejdzie już do środka!

AZJA

Odkryjesz tu najwyższe góry świata, niedostępne pustynie, wielkie rzeki, tajemnicze jeziora i tysiące wysp. Od Półwyspu Arabskiego na zachodzie, poprzez Iran, Indie i Chiny, aż po Indonezję na południowym wschodzie – wszędzie natrafisz na starożytne cywilizacje. A także na istoty magiczne: wróżki o migotliwych skrzydłach, złe karły czy dobrotliwe skrzaty.

Pamiętaj, by okazać im szacunek. Wiele azjatyckich wróżek lubi pomagać ludziom – strzeże ich domostw, służy im mądrą radą i udziela błogosławieństw. W zamian oczekują jednak od obdarowanych uprzejmości i uważności. Jeśli rozgniewasz swojego pomocnika, strzeż się! Może nie tylko cię porzucić, lecz także zapragnąć zemsty!

Tutaj zachwycające **PERI** walcą ze swoimi nieprzyjaciółmi: podobnymi do ogrów **DEWAMI**.

IRAN

INDIE

CHINY

Oto **CÓRKA JADEITOWEGO CESARZA** – księżniczka i wróżka w jednym – która pokochała śmiertelnika.

Strzeż się tego stworzenia! **MOKSIN TONGBOP** powoduje choroby i zakrada się do ludzkich domów.

KORPOKKUR mieszkają pod ogromnymi liśćmi lepiężnika japońskiego.

Nie nadepnij przypadkiem na **NUNO SA PUNSO**, czyli Kopcowego Dziadka!

Wpatruj świetlistego **TAMAWO**, który szuka ludzkiej żony.

WRÓŻKI GRANATOWCA i ich królowa mieszkają w owocach granatu.

Tu spotkasz życzliwych ludziom magicznych pomocników: **MRENH GONGVEAL**.

KAMBODŻA

MALEZJA

ORANG BUNIAN wyglądają jak utkani z mgły. Ukrywają się w górach i lasach.

FILIPINY

Wróżki **DAJAMDAM** mają owadzie skrzydełka. To strażniczki owocujących drzew.

INDONEZJA